

DOKUMENTÄRFILM

"Bullshit"

Vandana Shiva tar oss med på en världsomspännande resa

Dokumentärfilmerna PeÅ Holmquist och Suzanne Khardalian tar i filmen Bullshit med oss på en världsomspännande resa med Vandana Shiva i spetsen. Hon kallas Antiglobaliserings drottning och det med all rätt. Shiva ser samband mellan de massjälvmord som sker bland indiska bönder, WTO: s patentsystem och multinationella företag som säljer genmanipulerade utsäden.

Resan tar sin början vid ett WTO-möte där länderna i väst det vill säga USA och EU ska förhandla med tredje världen om de handelshinder som finns upprättade mot u-länderna.

Vandana Shiva ska själv hålla tal utanför förhandlingsrummen för att skapa opinion mot de tullar och kvoter som hon anser hindrar u-länderna från att ta sig in på världsmarknaden. Hennes kritik riktas inte bara mot handelshindren, även WTO: s patent-system ifrågasätts.

Vandana Shiva menar att det system som upprättats för att driva fram forskningen har gått för långt då det börjat utnyttjas av företag för att ta patent på liv, växtpatentet till exempel. Hon hävdar att dess patent dessutom har gjort tiotusentals bönders kuldsatta för livet och drivit över 20.000 bönder till självmord sen 1997.

Koskit – det bästa material som finns

Resan fortsätter till Indien, ett av de länder där en av hennes huvudfiender, den amerikanska GMO-jätten Monsanto verkar som allra mest. Monsanto's indiska medarbetare menar att Vandana Shiva är en bakåttänksam som hindrar utvecklingen i Indien och har därför gett henne Bullshit-priset. Priset, som skulle kunna stöta vem som helst, tar Shiva emot med glädje och det är med glimten i ögat filmen fått sitt namn efter detta pris. Hon förklarar att koskit är det bästa material som finns att bygga hus med och ger oss ett av sina många varma leenden.

Men Monsanto är inte det enda multinationella företaget som dragit nytta av det redan fattiga Indien. Utanför dryckesföretaget Coca Colas fabrik sitter kvinnor från femhundra hushåll i en närliggande by. De har suttit där i fyra års tid, strejkat, för att ta tillbaka det grundvatten Coca Cola stulit från dem. Och det är stöld. Där har Vandana Shiva har själv varit med påverkat beslutsfattarna. Nu väntar man bara på att Coca Cola ska ta sitt pick och pack och dra där ifrån. Coca Cola bryter mot lagen.

Det är en något mindre allvarsam och mer öppenhygigt Shiva vi möter då hon tar oss med till sin egenproducerande fröbank utanför New Deli. Där guidas vi runt bland de omhändertagna utsädena och en mycket kunnig Vandana Shiva berättar att de försöker att ta vara på de växter som klarar av det torra klimatet. På gården hålls kurser i ekologiskt odlade och det är i återvinningens anda hela verksamheten drivs. Resan innefattar även ett besök i hennes hem där vi träffar hennes bror och blir visade hennes arbetsrum. I arbetsrummet tar hon fram en staty av Albert Einstein och förklarar att denne man är en av hennes stora förebilder.

Ingenting är omöjligt

Det finns många dokumentärfilmer som är otroligt skickliga på att beskriva en problematik. En del filmer är så skickliga att man kan känna ett illamående över den värld vi lever i, inte sällan känner man sig maktlös mot dessa problem. Bullshit lyckas inte bara beskriva problematiken, den ger också svar på hur man kan gå till väga för att bekämpa problemen.

Framför allt visar Bullshit att ingenting är omöjligt. Inspirerad av Vandana Shivas kamp känner jag inget illamående efter denna film, jag känner hopp och en stark vilja att gå ut på gator och torg och göra något åt saken.

My Lundström
elev vid Jakobsbergs folkhögskola